

Friluftslivets fellesorganisasjon

Adresse: Nedre Slottsgate 25, 0157 OSLO
Telefon: 23 31 09 80, Telefaks: 23 31 09 89, E-post: post@frifo.no, Nettsted: www.frifo.no
Org. nr.: 971 262 834, Kontonr: 7154.05.51671

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Dato, 13.12.2006

FORSLAG TIL RETNINGSLINJER FOR PLANLEGGING OG LOKALISERING AV VINDKRAFTANLEGG - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til deres brev av 19.10.2006 angående høring av forlag til retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg.

Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) representerer de 13 største friluftslivsorganisasjonene i Norge med til sammen over ½ million medlemskap. En av hovedoppgavene for FRIFO er å ivareta allemannsretten og det enkle og naturvennlige friluftslivets vilkår i Norge, herunder naturgrunnet for å drive friluftsliv.

Retningslinjer for planlegging og lokalisering

Retningslinjene er et ledd i regjeringens arbeid for økt satsing på utbygging av miljøvennlig vindkraft. Formålet med retningslinjene er å bidra til at utbygging av vindkraft skjer etter helhetlige og langsiktige vurderinger, slik at konfliktene i forhold til andre viktige hensyn er akseptable. Samtidig skal retningslinjene bidra til at plan- og konsesjonsprosessene blir mer effektive og forutsigbare for utbygger og samfunnet forøvrig.

I retningslinjene redegjøres det for viktige hensyn som miljøverdier, samiske interesser og øvrige samfunnshensyn og næringsinteresser som kan bli berørt ved utbygging av vindkraft.

Hensynene skal legges til grunn av kommunene, regionale myndigheter og statlige etater ved planlegging og ved behandling av enkeltsaker om vindkraftanlegg etter plan- og bygningsloven og ved konsesjonsbehandling av vindkraftsaker etter energiloven.

Nærmere omtale av de enkelte hensynene (miljøverdier, samiske interesser og øvrige samfunnshensyn og næringsinteresser) vil foreligge i egen veileder for utarbeidelse av regionale vindkraftplaner

Behov for vern

Den generelle samfunnsutvikling fører til et stadig sterkere press på naturen. Mulighetene for å drive friluftsliv svekkes kontinuerlig ved at attraktive naturområder reduseres i størrelse og kvalitet, og gjenværende områder gjøres vanskeligere tilgjengelig. Blant annet har inngrepsfrie naturområder i Norge blitt redusert dramatisk i løpet av de siste 100 årene som følge av ulike typer utbygginger og inngrep. Dessverre fortsetter denne utviklingen, og FRIFO mener derfor det nå er svært viktig at vi tar vare på de naturverdiene som fortsatt finnes, både i og utenfor inngrepsfrie områder, blant annet for å ivareta friluftslivet som er en del av norsk kulturarv og som en del av det helseforebyggende arbeidet i Norge.

Kommentarer til forslaget

Det er i den senere tid blitt et enormt trykk på utbygging av vindmølleparker. En planløs utbygging av vindmølleparker i stor stil vil kunne føre til uopprettelige skader for landskap, natur og friluftsliv med store nasjonale verdier.

FRIFO er derfor positive til at det nå utarbeides retningslinjer for planlegging og lokalisering vindkraftanlegg, og vi mener det er viktig at disse vedtas raskt. Vi vil imidlertid innledningsvis påpeke at det i Norge ikke er et problem at det produseres for lite kraft, men at vårt forbruk er skremmende ineffektivt og at det derfor brukes for mye. Den nasjonale hovedstrategien må derfor være å effektivisere vår bruk av den kraften som allerede produseres, framfor å satse på storstilt utbygging av ny kraft.

Krav om nasjonal plan

I retningslinjene står det at nærmere omtale av de enkelte hensynene vil foreligge i egen veileder for utarbeidelse av regionale vindkraftplaner. Det legges ikke opp til obligatorisk utarbeidelse av slike regionale planer, men det er opp til fylkeskommunen å vurdere dette behovet i samarbeid med sentrale aktører.

FRIFO mener imidlertid at det må utarbeides en nasjonal plan for vindkraft som bygger på de nasjonale retningslinjene. Av den grunn kan det ikke være opp til det enkelte fylke om de ser behov for å utarbeide en slik regional plan, men at det blir obligatorisk for alle fylker (der dette er relevant) å bidra til og lage en helhetlig nasjonal plan.

FRIFO mener derfor at de nasjonalretningslinjene som nå er på høring må kreve en helhetlig nasjonal plan for utbygging av vindmølleparker, før søknader om konsesjon behandles. Denne planen må bygges på helhetlige konfliktvurderinger (i tråd med retningslinjene og den aktuelle veilederen) som kommer fram til ja- og nei-områder.

Verdivurdering av ulike tema

Det synes som om alle viktige fagfelt innenfor natur og friluftsliv er tatt med i forslaget til retningslinjer. Dette gjelder; områder omfattet av ulike typer vern, landskap, kulturminner og kulturmiljøer, biologisk mangfold, friluftsliv, inngrepsfrie naturområder og støy.

Omtalen av de ulike temaene/viktige hensyn synes i utgangspunktet å dekke opp de viktigste verdiene. Fagfeltet friluftsliv og de fleste fagfelten innenfor natur er viktig for naturopplevelsen og friluftslivet. Det er imidlertid avgjørende at de omtalte verdiene blir dokumentert grundig og blir vektlagt på en måte som tar reelle hensyn til disse verdiene.

Under hvert fagfelt er det omtalt hvilke forhold som tilsier at konfliktgraden er svært stor. I høringsforslaget sies det at innenfor disse områdene bør det ikke bygges vindkraftanlegg, noe FRIFO selvsagt er enige i. Vi er imidlertid ikke enige at dersom konfliktgraden "bare" er stor, er

dette akseptable kostnader i forhold til å bygge vindkraftanlegg. FRIFO mener at også innenfor slike områder bør en være svært restriktiv med å tillate vindmølleanlegg.

Konsesjonsbehandling inntil nasjonal plan er utarbeidet

Det er nå en stor mengde søknader om vindmølleparker som ligger til konsesjonsbehandling hos NVE. Det gjør at det er mange verdifulle områder som står i fare for å gå tapt mens prosessen med utarbeidelse av retningslinjer og helhetlige nasjonal plan pågår.

FRIFO mener derfor at det bør være en selvfølge at disse søknadene legges i ro i påvente av at de nasjonale retningslinjene er vedtatt og en helhetlig nasjonal plan er utarbeidet. En slik framgangsmåte vil også føre til en rask framdrift i arbeidet med en slik nasjonal plan.

Planer for småkraftverk

Retningslinjer for utarbeidelse av fylkesvise planer for småkraftverk har nylig vært på høring fra NVE. FRIFO menet i sin høringsuttalelse blant annet at det må være obligatorisk for alle fylker å lage en slik plan for hele fylket, og ikke bare for de fylkene som ønsker det.

FRIFO mener det er naturlig og viktig at disse to sakene blir sett i sammenheng slik at prosessene med fylkesvise planer for småkraftverk og nasjonal plan for vindkraftverk blir samordnet på en hensiktsmessig måte.

Medvirkning

For å sikre at natur- og friluftslivsinteressene blir tilstrekkelig ivaretatt er det viktig at det legges opp til en reell medvirkning fra natur- og friluftslivsorganisasjonene, herunder Forum for natur og friluftsliv (FNF) i det enkelte fylke, både i utarbeidelsen av den nasjonale planen (eventuelt fylkesvise planer) og i konsesjonsbehandlingen av enkeltsøknader når planen(e) er på plass.

Møte med statsråder

Vi gjør til slutt oppmerksom på vårt brev av 30.10.2006 til statsrådene i Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet der FRIFO kort redegjør for sitt syn på norsk energiproduksjon og -forbruk, utbygging av vindkraft, kraftlinjer m.m.. I dette brevet bes det også om møte med de aktuelle statsrådene for drøfte disse problemstillingene nærmere, og vi viser her til avtalt møte med statssekretærene i de to departementene 14. desember.

Vennlig hilsen

Friluftslivets fellesorganisasjon

Harald Tronvik
generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagkonsulent